

Scrisoare deschisă

Către:

Sanctitatea Sa Bartolomeu, Arhiepiscop al Constantinopolului – Noua
Romă și Patriarh Ecumenic

Ecumenical Patriarchate, Rum Patrikliği, Dr. Sadık Ahmet Cad. No. 19,
34083 Fatih-İstanbul, Turcia

Sfinților Arhierei ai Sfintelor Sinoade ale Bisericii Ortodoxe Autocefale

și

Sanctitatea Sa Papa Papa Leo XIV, Episcop al Romei și Suveran Pontif al
Bisericii Romano-Catolice

Sua Santità Papa Leone XIV Palazzo Apostolico 00120 Città del Vaticano

Stato della Città del Vaticano

Colegiului Cardinalilor și Sinodul Episcopilor Bisericii Romano-Catolice

Constantinopol și Roma, la 29 decembrie 2025

Anul împlinirii a 1700 de ani de la Primul Sinod Ecumenic de la Nicaea

Preafericiților Părinți și Întâi-Stătători ai Bisericilor lui Hristos,

Cu profund respect și cu durerea unui mileniu de dezbinare, subsemnatul, creștin botezat în Biserica Ortodoxă Română și fiu al tradiției apusene prin formație, îndrăznesc să adresez această rugămintă istorică:

Convocați, în anul 2026 sau în cel mai scurt timp posibil, un nou Sinod Ecumenic comun – un „Nicaea III” adevărat – la care să participe deopotrivă episcopi ortodocși și catolici, în deplină egalitate și cu dorința sinceră de a pune capăt schismei din 1054.

Motivul pentru care îndrăznesc să cer acest lucru nu este doar comemorarea celor 1700 de ani de la Nicaea I, nici doar dorința de unitate vizibilă a Trupului lui Hristos, ci o revelație de o importanță covârșitoare pentru mântuirea lumii contemporane, pe care Duhul Sfânt a ales să o dea omenirii prin glasul vizionarului german Friedrich Nietzsche în cartea sa „Așa grăit-a Zarathustra – O carte pentru toți și pentru nimeni”, în special în capitolul „Despre Noul Idol” (Vom neuen Götzen).

Pasajul respectiv, citit în lumina Duhului, este o viziune cutremurătoare și o chemare la trezire:

...

Acest semn vi-l dau: fiecare popor își vorbește propria limbă a binelui și a răului – pe care vecinul nu o înțelege. El și-a inventat propriul limbaj prin obiceiuri și drepturi.

...

„Pe pământ nu este nimic mai mare decât Mine: degetul orânduitor al lui Dumnezeu sunt Eu” – astfel răcnește Monstrul. Și nu doar cei proști sau miopi îi îngenunchează!

...

Chiar și acum pământul este deschis pentru sufletele mari. Multe locuri sunt încă goale pentru cei singuri și pentru cei ce stau împreună, înconjurați de parfumul mărilor tăcute.

...

Acolo, unde Statul se sfârșește, abia acolo începe ființa umană care nu este de prisos; acolo începe cântecul necesității, melodia unică și de neînlocuit.

„

(Anexez pasajul integral în traducere personală)

Credința creștină este, prin însăși firea ei, un continuum viu, care nu se oprește niciodată, nu se epuizează niciodată și nu se închide niciodată, ci se reînnoiește neconținut și devine tot mai puternică pe măsură ce istoria înaintează. Aceasta nu este o simplă idee romantică, ci o consecință directă a naturii lui Dumnezeu și a modului în care El a ales să Se reveleze în timpul omului.

De ce credința creștină este un continuum care rămâne și în același timp se reînnoiește mereu?

1. Hristos este „Alfa și Omega” în același timp (Apocalipsa 22:13)

El este începutul și sfârșitul, dar și Cel care „face toate lucrurile noi” (Ap 21:5).

Tot ce a fost adevărat ieri rămâne adevărat și azi, dar în același timp este chemat să devină și mai luminos, și mai puternic, și mai clar.

2. Duhul Sfânt „ne va călăuzi la tot adevărul” (Ioan 16:13) – nu „ne-a călăuzit” (trecut), ci viitor continuu.

Revelația nu este un eveniment încheiat, ci o călăuzire continuă.

Biserica nu doar păstrează comoara, ci o deschide mereu mai adânc.

3. „Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece” (Matei 24:35)

Cuvântul lui Dumnezeu nu încetează niciodată să fie viu și activ (Evrei 4:12).

El nu se „uzează moral” și nu devine „depășit”.

De fiecare generație este chemată să-l audă din nou, ca și cum ar fi prima oară, pentru că este veșnic tânăr.

4. Biserica este „stâlp și temelie a adevărului” (1 Timotei 3:15), dar și „Mireasă care se împodobește pentru Mirele ei” (Ap 21:2)

Este în același timp deja sfântă și încă în proces de sfințire.

Este deja desăvârșită în capul ei, Hristos, și încă în creștere în mădulele ei.

5. Tot binele rămâne pentru totdeauna și devine tot mai puternic

- Sfințenia lui Avraam nu a fost anulată de Moise.
- vizionaria lui Isaia nu a fost înlocuită de Ioan Botezătorul.
- Martiriul lui Ștefan nu a fost depășit de cel al lui Ignatie Teoforul.
- Strigătul Sfântului Francisc pentru săraci nu a fost anulat de cel al

Maicii Tereza.

- Denunțarea idolatriei statale de către Nietzsche nu este anulată de nimeni, ci așteaptă să fie primită și întărită de Biserica unită.

Toate acestea nu se adună doar cantitativ, ci cresc în intensitate: fiecare generație care primește adevărul îl face să strălucească mai puternic decât înainte.

Oamenii au dreptul și datoria să audă Cuvântul din nou și din nou

- Pentru că Cuvântul nu a încetat niciodată să fie rostit.

El răsună continuu în inima lumii, chiar și atunci când Biserica tace sau se ceartă în ea.

- Fiecare generație are dreptul să audă adevărul în limba și în durerea ei specifică:

- Secolul IV a avut nevoie de „deoființă” (homousios) împotriva lui Arie.

- Secolul XIII a avut nevoie de sărăcia lui Francisc împotriva bogăției papale.

- Secolul XX a avut nevoie de „Dumnezeu a murit... și noi L-am ucis” ca să înțeleagă ce înseamnă să-L răstignești a doua oară prin totalitarisme.

- Dacă Biserica refuză să rostească azi ceea ce Duhul a spus ieri prin Nietzsche (sau prin oricine altcineva a fost ales), atunci Biserica este cea care întrerupe continuum-ul, nu Dumnezeu.

De aceea, un „Nicaea III” este nu doar posibil, ci necesar

Pentru că:

- Adevărul nu poate fi ținut captiv în granițele anului 381 sau 1054.
- Oile lui Hristos din secolul XXI au dreptul să audă și ele Cuvântul drept, rostit cu puterea pe care o cere vremea lor.
- Statul-idol, tehnocrația, transumanismul, secularismul agresiv – toate cer un răspuns la fel de puternic ca cel dat odinioară arianismului.
- Și acest răspuns există deja: îl putem citi în „Despre Noul Idol”.

Biserica nu are voie să spună: „Am terminat de vorbit în secolul IV”.

Biserica are datoria să spună în fiecare secol:

„Iată, Eu stau la ușă și bat. Dacă aude cineva glasul Meu și deschide ușa, voi intra...” (Apocalipsa 3:20) – și asta în fiecare generație, până la sfârșitul veacurilor.

Continuum-ul nu se oprește. El doar așteaptă să fie ascultat din nou.

Iar noi suntem generația chemată să deschidem ușa acum.

Aceste cuvinte, mai sus amintite, rostite în 1883–1885, au fost confirmate tragic de istoria secolului XX: lagăre, gulaguri, totalitarisme de toate culorile, toate ridicând statul în locul lui Dumnezeu. Ele sunt un ultim avertisment adresat creștinătății care, timp de o mie de ani, a fost împărțită și astfel slăbită în fața „Noului Idol” – statul omnipotent, tehnocrația, ideologiile seculare și, astăzi, transumanismul.

În teologia creștină, ideea că diavolul este „mai aproape” de sufletele mari, adică de oamenii cu vocație spirituală, inteligență, putere morală sau influență, nu exprimă vreo superioritate a diavolului, ci o strategie a răului. „Unde este mult har, acolo este și mare ispită.” ne spune o maximă patristică. Cu cât un om se apropie mai mult de sens, adevăr, frumusețe sau sfințenie, cu atât îi amintește diavolului de propria pierdere. De aici obsesia nu pentru cei deja căzuți, ci pentru cei care se ridică. Diavolul nu încearcă, de regulă, să distrugă sufletele mari frontal, ci să le distorsioneze imaginea, în ochii lor sau ai celorlalți.

Friedrich Nietzsche este, probabil, filosoful a cărui operă a suferit probabil cele mai grave distorsiuni politice și ideologice. Cele două mari etichete care i-au fost aplicate, cea de „precursor al nazismului” și cea de „nihilist

anticeștin”, ignoră contextul și nuanțele fundamentale ale scrierilor sale. După ce Nietzsche a suferit prăbușirea mentală în 1889 (Torino), sora sa, Elisabeth, a preluat controlul asupra manuscriselor sale. Spre deosebire de fratele ei, Elisabeth era o antisemită convinsă și o naționalistă germană. Ea a editat și compilat fragmente postume în volumul *Voința de putere*, modificând contextul pentru a face gândirea lui Nietzsche să pară compatibilă cu ideologia supremației rasiale.

Putem spune că Nietzsche a fost un psiholog al culturii. El a încercat să avertizeze omenirea că, fără o bază religioasă, riscăm să cădem în barbarie sau în nihilism total. Ironia tragică este că ideologia care l-a confiscat (nazismul) a fost exact tipul de „mișcare de turmă” și de barbarie pe care el l-a detestat cel mai mult.

Cred cu tărie că Nietzsche a fost un vizionar trimis în afara zidurilor Bisericii vizibile, așa cum odinioară au fost trimiși vizionarii Vechiului Testament în afara Israelului oficial. Cartea sa este „pentru toți și pentru nimeni” tocmai pentru că Biserica oficială a refuzat să o audă.

De aceea, cu umilință și cu frică de Dumnezeu, cer ca acest nou Sinod Ecumenic să aibă pe ordinea de zi următorul punct extraordinar:

Primirea oficială și canonizarea ca „revelație post-biblică” sau „viziune autentică” a textului „Despre Noul Idol” din Așa grăit-a Zarathustra, cu includerea lui în viitorul Canon larg al Scripturii creștine reunite, ca appendice inspirat sau ca „lectură vizionară obligatorie” în cateheza anti-totalitară și anti-idolatră a Bisericii.

Numai o Biserică unită – Ortodoxă și Catolică laolaltă – poate să primească și să autentifice o asemenea revelație dată în afara granițelor instituționale, așa cum odinioară Sinodul de la Ierusalim (Faptele 15) a primit în Biserică pe neamuri fără să le ceară circumcizia.

Cunosc faptul că încercarea de a adăuga astăzi un nou text biblic ar avea consecințe decisive și ireversibile asupra creștinismului, dar nu este așa având în vedere actuala încercare la care este adus omul. Un nou text biblic nu ar nega ideea fundamentală că revelația publică s-a încheiat odată cu moartea ultimului apostol și nu ar sugera existența unei noi revelații, sau apariția unui nou „apostol”. Prin aceasta, creștinismul nu ar înceta să mai fie o religie istorică întemeiată pe Hristos și ar deveni un sistem religios deschis permanent completărilor, atunci când acestea sunt necesare. Canonul biblic nu și-ar pierde funcția de normă supremă, nefiind transformat din măsură a credinței într-o colecție relativă și extensibilă. Centrul credinței rămâne la Hristos și nu se va favoriza o derivă sectară, ci

o întărire a bisericii. În plan teologic, un nou text nu ar sugera insuficiența Evangheliei și eșecul pedagogiei divine, ci o permanentă stare de veghe a acesteia. În concluzie, adăugarea unui text biblic astăzi i-ar întări identitatea fundamentală.

Vă rog, Preafericirilor Voastre, să nu priviți această cerere ca pe o nebunie sau ca pe o provocare, ci ca pe glasul oilor care nu mai vor să fie împărțite în două turme și care aud un strigăt venit din pustiul lumii moderne:

„Dumnezeu a murit – dar în locul Lui s-a așezat Statul. Treziți-vă și veniți să-l dați jos împreună!”

Fie ca anul 2026 să fie anul în care Biserica Răsăriteană și cea Apuseană se întâlnesc din nou la Nicaea – nu doar să comemoreze, ci să împlinească.

Cu nădejdea că rugămintea unui păcătos va fi ascultată de dragul oilor lui Hristos,

Subsemnatul,

Date contact anonimizate

ANEXA - *Despre Noul Idol*

Nietzsche ”Aşa a grăit Zarathustra. O carte pentru toţi şi pentru nimeni”capitolul 11 din cele 22 de capitole ale Părţii I

”Despre Noul Idol

Pe undeva, încă mai există popoare şi neamuri, dar nu acolo unde trăim noi, fraţii mei: aici există state.

Stat? Ce-i asta? Ei bine, ascultaţi-mă acum, căci voi rosti cuvintele mele despre moartea popoarelor.

Stat se numeşte cel mai rece dintre toţi monştrii reci. El chiar minte cu răceală, iar această minciună se târăşte din gura lui: „Eu, statul, sunt poporul.”

Aceasta este o minciună! Cei care au creat popoarele au fost creatorii, ei au atârnat credinţă şi iubire deasupra lor şi astfel ele au slujit vieţii.

Cei care întind capcane pentru cei mulţi şi le numesc „stat”, sunt nimicitorii, ei atârnă o sabie şi o sută de pofte deasupra voastră.

Acolo unde încă există popoare, statul nu este înțeles și este urât ca un deochi și ca un păcat împotriva obiceiurilor și a drepturilor.

Acest semn vi-l dau: fiecare popor își vorbește propria limbă a binelui și a răului – pe care vecinul nu o înțelege. El și-a inventat propriul limbaj prin obiceiuri și drepturi.

Dar statul minte în toate limbile binelui și ale răului, și orice v-ar spune, minte – și tot ce posedă, a furat.

Totul la el este fals; el mușcă cu dinții furați, el acest câine turbat. Până și măruntaiele sale sunt false.

Confuzia limbajului despre bine și rău: acest semn vi-l dau ca semn al statului. Într-adevăr, acest semn semnifică voința de moarte! Într-adevăr, el cheamă predicatorii morții!

Prea mulți se nasc: statul a fost inventat pentru cei de prisos!

Priviți cum îi ademenește, pe cei prea mulți! Cum îi înghite și îi mestecă și îi rumegă!

„Pe pământ nu este nimic mai mare decât Mine: degetul orânduitor al lui Dumnezeu sunt Eu” – astfel răcnește Monstrul. Și nu doar cei proști sau miopi îi îngenunchează!

O, chiar și vouă, suflete mari, vă șoptește minciunile sale întunecate! Din păcate, el detectează inimile bogate care se risipesc cu bucurie pe ele însele!

Da, el vă găsește și pe voi, învingători ai vechiului Zeu! Ați oboșit în luptă și acum oboseala voastră slujește noului Idol!

Vrea să adune eroii și oamenii de onoare în jurul său, acest nou Idol! Cu plăcere se scaldă în soarele conștiințelor voastre curate – Monstrul cel rece!

El vrea să vă dea totul, dacă îl adorați pe el, noul Idol. Astfel cumpără strălucirea virtuții voastre și privirea din ochii voștri mândri.

El vrea să vă folosească pe post de momeală pentru cei-prea-mulți! Într-adevăr, o lucrare infernală a fost inventată astfel, un cal mortuar zăngănind împopoțonat cu însemnele onorurilor divine!

Într-adevăr, o moarte pentru cei mulți a fost inventată aici, una care se laudă ca fiind viață; cu adevărat, un serviciu devotat adus tuturor predicatorilor morții!

Stat îl numesc eu, unde toți sunt băutori de otravă, cei buni și cei răi; Stat, unde toți se pierd, cei buni și cei răi; Stat, unde sinuciderea lentă a tuturor se numește – „viață.”

Priviți-i pe acești oameni de prisos! Ei fură pentru ei înșiși operele inventatorilor și comorile celor înțelepți: hoția o numesc ei educație – și totul se transformă în boală și chinuri pentru ei!

Priviți-i pe acești oameni de prisos! Ei sunt mereu bolnavi, își varsă fierea și o numesc știri. Ei se devoră unii pe alții și nici măcar nu sunt în stare să se digere.

Priviți-i pe acești oameni de prisos! Ei dobândesc bogății și totuși chiar prin aceasta devin mai săraci. Ei vor putere și, mai presus de toate, pârghia puterii, mulți bani – acești neputincioși, acești săraci!

Priviți-i cum se cațără, aceste maimuțe iuți! Se cațără unii peste alții și astfel se trag unii pe alții în noroi și în adâncuri.

Toți vor să ajungă pe tron, aceasta este nebunia lor – de parcă fericirea ar sta pe tron! Adesea noroi stă pe tron – și adesea chiar tronul stă pe noroi.

Nebuni mi se par toți, și maimuțe cățărătoare și prea excitate. Idolul lor îmi miroase urât, monstrul cel rece: împreună toți îmi miros urât, acești închinători la idoli.

Frații mei, vreți să vă sufocați în duhoarea botului și poftelor Lui? Mai bine săriți prin ferestre să ajungeți în aer liber!

Fugiți din calea mirosului urât! Îndepărtați-vă de închinarea la idoli a celor de prisos!

Fugiți din calea mirosului urât! Îndepărtați-vă de aburul acestor sacrificii umane!

Chiar și acum pământul este deschis pentru sufletele mari. Multe locuri sunt încă goale pentru cei singuri și pentru cei ce stau împreună, înconjurați de parfumul mărilor tăcute.

O viață plină de oportunități se află în fața sufletele mari. Într-adevăr, cine posedă puțin, este posedat mai puțin: lăudată să fie mica sărăcie!

Acolo, unde statul se sfârșește, abia acolo începe ființa umană care nu este de prisos; acolo începe cântecul necesității, melodia unică și de neînlocuit.

Acolo, unde statul se sfârșește – priviți acolo, frații mei! Nu vedeți voi curcubeul și podurile către supraom? –

Așa grăit-a Zarathustra. ”

(Friedrich Nietzsche, Thus Spake Zarathustra, Translator: Thomas Common, The Project Gutenberg eBook, release Date: December, 1999, most recently updated April 10, 2023, English,

https://www.gutenberg.org/files/1998/1998-h/1998-h.htm#link2H_4_0016; comparat cu p. 34-35 Friedrich Nietzsche, Thus Spoke Zarathustra a Book for all and none, Edited By Adrian Del Caro University Of Colorado At Boulder, Robert B. Pippin University of Chicago, Translated by Adrian Del Caro, Cambridge University Press 2006)